

Sverige og Norge.

Søndag formiddag ble det i New-York-kringkastingen referert en melding om at den norske regjering skulle ha anmodet den svenske regjering om å oppsi nøytraliteten overfor Tyskland for å redde hva som reddes kunne i Norge. Regjeringen skulle ha sikre beviser for at tyskerne i Norge øktet å kjempe videre etter at kampen var slutt i Tyskland og å ødelegge alt øster seg i Norge. Denne sensasjonsmeldingen var det ikke mange som festet tiltro til, og den er da også senere blitt dementert. Når vi likevel tar den her, er det fordi den berører to meget aktuelle problemer: Hva vil tyskerne gjøre i Norge i krigens siste faser og vil svenskene eventuelt sikre med hendene i fanget å se vårt land bli herjet? Det første spørsmålet har vi allerede drøftet tidligere, og som konklusjon kom vi til at vi antagelig måtte regne med desperate kamphandlinger fra tyskernes side og at vi i sluttkampen ikke kan stole på annet enn vår egen kraft. Muligheten for hjelp fra Sverige nevnte vi, men trodde ikke særlig på den. Er dette et for passivistisk syn på vårt naboland? Og vi er fristet til å fortsette - kan svenskene være så hjerteløse? Til det kan vi svare: Er i grunn vi nordmenn oppmerksom på hva vi egentlig forlanger av svenskene? Går svenskene til et alvorlig angrep på tyskerne i Norge, er det i tilfelle første gang at et lite demokrati frivillig kaster seg inn i en krigsprøvelse? Svensk politikk under krigen er blitt sterkt kritisert i Norge, og delvis med rette. Men vi har ingen grunn til å sette oss på vår høye hest av den grunn. Vi ble tvunget inn i krigen, og kampen mot Tyskland er blitt en livsnødvendighet for oss. Sverige ble ved erobringen av Norge og Danmark ikke noe forsterkings strategisk mål for tyskerne. Men tyskerne var mektige nok til å kunne besette Sverige i løpet av kort tid dersom det lønte seg for dem. I tilfelle Sverige forekommer hadde stoppet maltransporten til Tyskland hadde det lønnet seg for tyskerne å gå til krig mot Sverige. Selv i 1943 hadde de formodentlig kunnet gjennomføre et angrep på Sverige med hell. Men den anklage vi først og fremst kan rette mot de svenske myndigheter er at de firte unna også på punkter som aldri kunne være blitt noen krigsårsak. Pressen bli tvunget til å dempe sin antinasistiske holdning, og høytstående svensker viste så servil opptreden overfor tyskerne at det måtte virke kvalmende på oss. Den svenske regjering hyklet en forståelse og et vennskap for Tyskland som vi ikke kan innse nødvendigheten av.

Men det var aldri tvil om hvor det svenske folk sto - det viste også de hjelpeaksjoner som svenskene hele tiden har drevet til fordel for Norge. Idag er Sveriges holdning klar. Finland er kommet helskinnet ut av kampen og det gjør det meget lettere for hele det svenskefolk å sympatisere med de allierte. Idag er Sverige baredt til å hjelpe Norge - spørsmålet er bare hvordan. Den humanitære hjelpen som Svenska Norgeshjelpen yter er etter hvert blitt av så stor betydning at svenskene nødig vil gjøre noe som kan skape vansker forat den kan fortsette i framtida. Bl.a. av den grunn kan ikke Sverige demonstrativt avbryte den diplomatiske forbindelse med Tyskland. Materiell støtte utover den rent humanitære hjelp kan ikke Sverige yte så lenge Norge er besatt av tyskerne for den ville i første rekke hjelpe tyskerne. Hva vi snart vil komme til å trenge mest er militær støtte. Som tidligere nevnt er det et altfor stort krav uten videre å forlange at Sverige skal gå i krig med Tyskland. Men vi vil likevel påpeke at et effektivt og raskt inngrep fra svensk side vil bety meget mindre tap i svenske menneskeliv og svensk materiell enn hva det sansynligvis vil spare i norske menneskeliv og materielle verdier. Det må også være en fordel for Sverige om dets naboland ikke er et sykt og herjet land som trenger en masse hjelp og som ikke bare kan infisere omgivelsene med fysiske syldommer, men også med sosial uro og moralsk og kulturell oppløsning. Vi her i Norge ser med voksende glede på den interesse det er for den svenske militære frivillige bevegelse. 50.000 eller 100.000 svenske frivillige ville lette problemet om Norges frigjøring avgjørende. Det er visstnok meningen at de svenske frivillige foreløpig skal settes inn i Finmark. Der trenger vi dem sannelig! Tenk bare på hvilke lidelser Süröy-folket måtte gå igjennom fordi norske tropper ikke vartallrike nok til å besette og beskytte öya! Vi kan først og respektere svenskens ønske om ikke å kaste seg inn i noen krig. Vi håper og tror likevel at de vil være forberedt på å gripe inn dersom nasistenes ødeleggelseslyst skulle anta for enorme dimensjoner. Men først og fremst håper vi snart å få se en rekke svenske frivillige sammen med våre gutter, og helst så mange at de sammen med guttene i England, polititroppene i Sverige, de styrker våre allierte kan avse - og sist, men slott ikke minst, hjemmestyskene kan bidra til en hurtig og lite ødeleggende befrielse av vårt fedreland.

11. 8. av 10. 10. Den tredje 11/4 19. 19. 50.
Russland. Britiske styrker rykker fram
på bred front og står 7 km. fra Bremens ut-
kant. Amerikanerne besatte Hannover igår.
Etter at de all. hadde nått betraktelig mot-
stand foran byen, inntok 300 infanterister
selve Hannover. Ca. 10 amerikanere falt.
Borgmesteren og 3 generaler ble tatt til
fange i byen. En korrespondent fortæller:
Den eneste hindring jeg støtte på, var en
kongetigertank utenfor Hannover bemannet
med 5 soldater som satt og sov. Sør-øst
for Hannover har 9. am. arme rykket fram
40 km. østover til utkanten av Braunschweig.
Infanteri angriper byen etter at tyskerne
har avslått tilbud om overgivelse. Am. styr-
ker er gått over Oker ved Braunschweig både
sør og nord for byen. Andre kolonner har
erstatt Braunschweig i sør og fortsetter fram-
rykkingen østover. 1. am. arme rykker fort-
sett fram inn i Mellom-Tyskland over bred
front. Enkelte enheter står 80 km. fra Mag-
deburg. Goslar sør for Braunschweig er tatt.
En del av kolonnene befinner seg mellom Harz
og Hainleite i Thüringen og strømmer ut på
det åpne sletteland mot utkanten av Leipzig.
3. am. arme står i utkanten av Coburg 25 km.
fra Bamberg. Lønnen i Ruhr er strengt ytter-
ligere sammen fra sør og øst. 45.000 fanger
er tatt. I Nederland er Deventer besatt av
kanad. styrker. I nord-øst står tropper
ved Groningen etter å ha fått føling med
de flybårne tropper.

Tyskland. Tysk kringkasting meldte i etter-
middag at Hitlers fødselsdag 20. april ikke
blir offentlig fridag i år.

Flyangrep. 1300 tunge amerikanske bombefly
angrep idag oljebedriften, jernbanetokter
og flyplasser i München, Regensburg og Nürn-
berg. Britiske fly angrep igår ettermiddag
og i natt jernbanetokter i Leipzig. 1300 am.
bombefly angrep igår flyplasser i Berlin-området.
Store styrker eskorterende jagere skjøt ned
21 fly og ødela 284 på bakken.

Italia. 8. arme har avansert ca. 4 km. nord-
over fra elva Senio. Lugo er inntatt. All.
flystyrker kastet igår 1700 tonn bomber bak
fronten. Innen middag igår var over 1200
fanger tatt. I vest er Massa, 27 km. fra
Spezia, besatt. All. fly gjorde ialt 3300
utfall igår, de fleste som støtte for fron-
tene ved Adriaterhavet. Innsbruck ble angre-
pet inatt.

Østfronten. Tolbuchin presser tyskerne ut
av Frens siste stillinger i Wien. Korrespon-
denter melder at de fleste om ikke alle bru-
er over kanalen er på russiske hender, men
tyskerne holder ennå det siste distriktet
i byen. Nord for Donau nærer Malinowski
seg Floridsdorf. I Tsjekkoslovakia har han
hatt ny framgang nord for Bratislava. Igår
ble over 30 steder befrikk. Nærmere enkelt-
heter om tyskernes nederlag i Königsberg
foreligger nå. Kampene varte i 5 dager.

4 generaler ble tatt til fange. Videre ble
tatt 2000 kanoner, 3500 biler og nesten
800 lokomotiver.

Danmark. Etter at danskene gjennomførte et
vellykket kupp med å føre 80 slepebåter til
Sverige, har tyskerne sørget for at slikt
ikke gjentar seg. Det er forbud mot all inn-
seiling til og utseiling fra dansk harn. Dette
gjelder lastebåter og passasjerbåter.

Kaltet. En britisk konvoy sød for en tid
siden hadde vært i Russland med forsyninger,
tok på tilbakevegen med seg Sorby-folkene
til Storbritannia. Folkene ble fordelt ombord
på de forskjellige skipene. 9 kvinner, 7 barn
og 3 menn, 7 på den amerikanske båten "Henry
Bacon". Undervegs ble det et forrykkende uver,
og båten sakk akterut. Alle livbåtene ble
knust unntagen 1. Plutselig dukket det opp
15 tyske torpedofly. Ingen av eskortefartøye-
ne var i nærheten, men enda situasjonen så
håpløs ut, tok mannskapet opp kampen. Alle
norske ble glasset i den gjenstående livbåten
sammen med 5 av mannskapet, og båten ble lurt
får skytingen begynte. Den ble manøvrert bort
fra kampanrådet uten ubet. Ersetningen tok
så opp kampen og skjøt ned 5 tyske fly, før
skipet fikk en fulltreffer og begynte å synke.
Før skipet sank, fikk telegrafisten sendt ut
S.O.S., og eskortefartøyene kom tilbake. De
fleste av de overlevende ble trukket opp, men
15 av besetningen på "Henry Bacon" omkom, der-
blant kapteinen og 7 offiserer. Det var de
amerikanske sjøfolks dyktighet som gjorde det
mulig å redde de norske kvinner, barn og menn
i sikkerhet.

Norgesnytt.

Siste statsbudsjett: milliardunderskudd.
Totalutgift 2 175 152 000 kr., driftsinntek-
ter i 207 160 000. Altså et driftsunderskudd
på nær 1 milliard: 268 000 000 kr. Posten
"utgifter i samband med krigen" i 251 000 000
kr. Evakuering 30 000 000. Næringsdepartemen-
tets budsjett er på 180,8 mill. kroner. Blant
hovedpostene tilskudd for å dekke overprisen
på tysk importert mel. Av Trafikkdepartemen-
tets budsjett går 25 mill. kr. til tyske veg-
arbeider. Bak posten "nytt motorvognregister"
500.000 kr. skjuler seg ordningen med hird-
menn i hvert fylke som smuser opp bortgjente
biler mot "finnarlønn". Politidepartementet
46,8 mill. kr. derav Stato 5,2 og berg inter-
neringsleir 3/4 mill. kr. Enkelte spesielle
og tankevekkende poster: Fødergarden 4,8 mill.,
St. Olavsorden 35.000, avlytting av London
35.000, Bredtvedt nesten 1 mill., hirdens
våpenoppbevaring 12 mill., tilskudd til N.S.
7,3 mill. (ifjor 6,2), likvidasjonsstyret for
Inndrøde formuer 595.000, Nordmannsforbundet
277.500, "ærskilte bygge- og sikringstiltak
under kansellet (tilfluktsrom?) i 099 500 kr.,
Plassmangelen på Grini avhjelpes. 300 Grini-
fanger er sendt til Mørken ved Mysen og fle-
re hundre til Kongsvinger.